Μηνύματα από το Τριώδιο (Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 24 Φεβρουαρίου, 2024

Εἰσαγωγικὴ περίοδος-οἱ τέσσερις πρῶτες Κυριακές

Τὸ Τριῴδιο ἀποτελεῖ γιὰ τὴν Ἐκκλησία τὴν πνευματικὴ ἄνοιξη. Ὅπως ἡ φύση εἰσέρχεται τὴν περίοδο αὐτὴν στὴν φάση τῆς ἀναγέννησης, ἔτσι καὶ **ἡ Ἐκκλησία μᾶς εἰσάγει διὰ τοῦ Τριῳδίου στὴν πνευματική μας ἀναγέννηση** . Καὶ ὅπως τὴν ἄνοιξη κορυφώνονταν οἱ ἑορτὲς γιὰ τὴν ἀνάσταση τῆς φύσεως καὶ τὴν λύτρωσή της ἀπὸ τὸν μαρασμὸ καὶ τὴν φθορά, ἔτσι καὶ τὴν περίοδο τοῦ Τριῳδίου κορυφώνεται ἡ πνευματικὴ προετοιμασία γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἑορτῆς τῶν ἑορτῶν, τῆς Ἀναστάσεως, τῆς λυτρώσεως δηλαδὴ τοῦ ὅλου ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν φθορὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τὸν θάνατο.

Οἱ τὰ πάντα σοφῶς διαταξάμενοι Πατέρες φρόντισαν βεβαίως ἡ εἴσοδός μας στὴν κατ’ ἐξοχὴν πνευματική αὐτὴν περίοδο νὰ γίνεται ὁμαλά, ὥστε καὶ τὸ πνεῦμα νὰ προετοιμάζεται μὲ τὶς κατάλληλες ἀκολουθίες καὶ τὸ σῶμα νὰ ἀκολουθῇ μὲ τὴν

ἀντίστοιχη προετοιμασία.

Γι’ αὐτὸ ἡ τριμερὴς διάταξη τοῦ Τριῳδίου ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀντίστοιχη διάκριση τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Οἱ τέσσερις πρῶτες Κυριακὲς τοῦ Τριῳδίου -«τὰ ἄκρα»- προετοιμάζουν τὰ βήματά μας γιὰ τὴν ἀνηφορική μας πορεία πρὸς τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή -«τόν κορμό»-, ὥστε μετὰ ἀπὸ πέντε Κυριακὲς καὶ διερχόμενοι ἀπὸ τὸν «λαιμό» τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων νὰ περάσωμε στὴν «κεφαλή», στὴν κορύφωση τῶν Παθῶν καὶ στὴν Ἀνάσταση.

Ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ νὰ ἀντεπεξέλθουμε ἐπιτυχῶς στὸ ἀγωνιστικὸ αὐτὸ πνευματικὸ στάδιο εἶναι **ὁ ἐξοπλισμός μας μὲ τὶς κατάλληλες ἀρετές, μὲ κορυφαία τὴν ταπείνωση**, τὴν εἰσαγωγικὴ ἀλλὰ καὶ καταληκτική ἀρετὴ τοῦ Τριῳδίου.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι τὸ Τριῴδιο ἀνοίγει μὲ τὴν **«ὑψοποιό» ταπείνωση** τοῦ Τελώνου καὶ κλείνει μὲ τὴν ὑψίστη ταπείνωση τοῦ «*ὑπηκόου μέχρι θανάτου, θανάτου δε Σταυροῦ*» Κυρίου μας. Μόνον ποὺ Ἐκεῖνος μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τοὺς φόρους τῆς ἁμαρτίας, δεχόμενος νὰ πληρώσῃ γι’ αὐτές ὁ ἴδιος ἐξ ἅπαντος διὰ τοῦ τιμίου Του αἵματος. Ἐμεῖς τὸ μόνον ποὺ ἔχουμε νὰ κάνωμε εἶναι **νὰ θελήσωμε νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ τὴν ἀποβολὴ τῶν παθῶν μας**, ὥστε «*νομίμως ἀθλήσαντες*» νὰ λάβωμε τὸν στέφανο καὶ τὴν χαρὰ τῆς νίκης, ποὺ εἶναι ἐξασφαλισμένη, διότι**« *μεθ’ ἡμῶν ὁ Θεός*», ὁ σύμμαχός μας στὸν ἀγῶνα καὶ νικητὴς τῶν παθῶν καὶ τοῦ θανάτου!**

Ξεκινῶντας, λοιπόν, τὸν ὡραῖο αὐτὸν πνευματικὸ ἀγῶνα καλούμαστε **νὰ ἐκριζώσωμε πρωτίστως τὴν ὑπερηφανεία, ποὺ εἶναι ἡ ῥίζα καὶ πηγὴ καὶ μήτηρ τῆς ἁμαρτίας** (Ἰ. Χρυσόστομος), νὰ ἀποβάλλωμε τὴν «*κακίστην ὑψηγορίαν*» τοῦ Φαρισαίου καὶ νὰ μιμηθοῦμε τὴν «*ἀρίστην ταπείνωσιν*» τοῦ Τελώνου, διότι μόνον **ἡ ταπείνωση μπορεῖ νὰ μᾶς ὁδηγήσει στὴν μετάνοια**, ὅπως καὶ τὸν ἄσωτο.

Πράγματι! Μόνον ὅταν ὁ ἄσωτος κατασπατάλησε τὴν οὐσία τοῦ πατρός, τὴν πνευματική του δηλαδὴ παρακαταθήκη, καὶ ἔπεσε πολὺ χαμηλά, τότε καὶ μόνον τότε συνειδητοποίησε «*πόσων ἀγαθῶν ἐστερήθη καὶ ποίας βασιλείας ἐξέπεσε*», «*ἦλθε εἰς ἑαυτόν*» καὶ «*ἀναστάς*» ἐπορεύθη τὴν ὁδὸ τῆς μετανοίας. Βεβαίως, ἐκεῖνον τὸν ὡδήγησε πίσω ἡ ἀνάμνηση τῆς ζεστῆς πατρικῆς ἑστίας. Πόσοι, ὅμως, ἄσωτοι δὲν βρίσκουν ποτὲ τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καὶ «*λιμώττουν μὴ χορταζόμενοι*» ἢ καὶ ἐὰν βροῦν τὴν δύναμη νὰ ἐπιστρέψουν, δὲν συναντοῦν κλειστὲς θύρες ἢ σκληρὲς καρδίες;

Εἰσερχόμενοι βαθύτερα στὸ νόημα τοῦ Τριῳδίου διαπιστώνουμε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μόνον φιλεύσπλαγχνος πατέρας **(Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου**), ποὺ δέχεται στὶς ἀγκάλες

του τὸν εἰλικρινῶς μετανοοῦντα, ἀλλὰ καὶ δίκαιος κριτής **(Κυριακὴ τῶν Ἀπόκρεω ἢ τῆς Κρίσεως)**, ποὺ κρίνει αὐστηρὰ αὐτοὺς ποὺ ἀμελοῦν συστηματικὰ γιὰ τὴν σωτηρία τους ἢ αὐτοὺς ποὺ ἀρκοῦνται μόνον σὲ λόγια ἀγάπης ἀλλὰ δὲν ἐφαρμόζουν στὴν πράξη τὸν λόγο Του: «*Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν*».

Ἐὰν δὲν ἐπιθυμοῦμε, ἑπομένως, νὰ ἀκούσωμε καὶ ἐμεῖς ἐκεῖνο τὸ φοβερό «*Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον*», τότε ἂς σπεύσωμε νὰ μετανοήσωμε ἐγκαίρως, ὥστε νὰ βρεθοῦμε στὰ δεξιὰ τοῦ Κυρίου μας καὶ νὰ κερδίσωμε τὴν οὐράνια βασιλεία, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξέπεσε διὰ τῆς παρακοῆς ὁ προπάτοράς μας Ἀδάμ καὶ «*καθεζόμενος ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου ὠδύρετο καὶ ἔλεγεν: Οἴμοι, τί πέπονθα ὁ τάλας! μίαν ἐντολὴν παρέβην καὶ τῶν ἀγαθῶν παντοίων ἐστέρημαι*» (**Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς ἢ τῆς ἀναμνήσεως τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸν Παράδεισο)**.

Μὲ τὴν ἐλπίδα, τέλος, νὰ ἀποκτήσωμε καὶ πάλι «*τὴν ἡτοιμασμένην ἡμῖν βασιλείαν πρὸ καταβολῆς κόσμου*» εἰσερχόμαστε στὸν κορμὸ τοῦ Τριῳδίου, στὸ στάδιο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς Ἀναστάσεως. Γι' αὐτὸ ἐξ ἀρχὰς εὐχόμαστε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον ὄχι μόνον *Καλὸ στάδιο* ἀλλὰ καὶ *Καλὴ Ἀνάσταση*, διότι αἰσιοδοξοῦμε ὅτι, ἀγωνιζόμενοι «*νομίμως καὶ ἱκανῶς*», θὰ ἀξιωθοῦμε, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, «*πάντες κατιδεῖν καὶ τὸ Ἅγιον Πάσχα πνευματικῶς ἐναγαλλόμενοι*». Ἀμήν! Γένοιτο!